

Šego i A. Vučemil, a N. Marčetić nam predstavlja rumunjskog pjesnika Adriana Nicolescu-Zogula i njegovu zbirku pjesama »Urbanike«. Josip Badalić donosi crtrice iz života dr. Tome Matica, značajnog učjenjaka za stariju hrvatsku književnost.

VI. A. Pandžić, Mile Stojić. VI. Zupanić, M. Kuzmanov, Darija Škunca-Klanac, N. Cvitan i Luka Janjić javljaju se u rubrici *Nova imena*. Slijede rubrike *Kazalište, Izložbe, Knjige i Vijesti* u kojima je donesen tekst kojim se HKD sv. Ćirila i Metoda, uz Maticu hrvatsku i Jugoslavensku akademiju znanosti i umjetnosti najstarija hrvatska kulturna i prosvjetna ustanova, pridružuje Matici hrvatskoj u njezinu odbacivanju Novosadskog dogovora.

Juraj Kolarić

DANICA 1972. Hrvatski katolički godišnjak. Izdavač: Hrvatsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb.

Imamo ponovno *Danicu!* Društvo katoličkih svećenika SR Hrvatske odreklo se u korist Hrvatskog književnog društva sv. Ćirila i Metoda autorskih prava na ime *Danica*; tako je ovom kalendaru vraćeno ime koje je imao od početka svog izlaženja g. 1869.

Prve stranice Danice posvećene su najpoznatijim i najznačajnijim prvacima hrvatskog katoličkog pokreta, laicima koji su se početkom ovog stoljeća, a napose u razdoblju između dva svjetska rata, riječju i perom borili za pravedniji politički i socijalni poredak u našem društvu, utemeljenom na prirodnim i Božjim pravima i na etičkim i moralnim vrednotama. Pod vodstvom krčkog biskupa A. Mahnića hrvatski katolički pokret okupio je najveći dio hrvatske katoličke srednjoškolske i sveučilišne omladine. Ljudima koji su na svojim leđima ponijeli glavni teret tih burnih godina u životu hrvatskog naroda odužuje se *Danica* kratkim bio-bibliografijama.

Urednik *Danice*, Radovan Grgec, izražava u uvodnoj riječi želju da se održi kontinuitet tradicionalnog djelovanja naših istaknutih katolič-

kih kulturnih i javnih radnika — naravno, mutatis mutandis — koji su kroz tolike godine na našem tlu izvršavali svoju zadaću kao inicijatori hrv. kat. pokreta. Mnoga su imena morala biti izostavljena zbog ograničenog prostora, ali na rezultatima rada svih tih poznatih i manje poznatih katoličkih hrvatskih laika nastavljaaju danas svoje djelovanje nove generacije. U današnjoj dezorijentaciji misaonosti i krizi vjere ne možemo ne naglasiti da su spomenuti i toliki drugi laici značili za biskupe i svećenike možda i više nego današnji laici, ali što nas ipak ne sprečava da im spočitnemo i neke pogreške i nerazumijevanja za potrebe čovjeka. Međutim, ne upadaju li oni koji danas te negativne strane visoka osuđuju u iste ako ne i u gore pogreške? Ovogodišnja *Danica* odaje priznanje tim katoličkim laicima čiji rad naši suvremenici, na žalost, često potcjenjuju i prebrzo zaboravljaju.

U odnosu »novog« i »starog« u Crkvi i o uvjerenju da i jedno i drugo nalazi i mora naći svoje mjesto u Crkvi govori sažet, ali vrijedan članak R. Grkca. Oni koji se podsmjehuju starom morali bi najprije priznati koliko zapravo tom starom i sami duguju.

U povodu 10. obljetnice smrti poznatog hrvatskog katoličkog radnika i publiciste Petra Grcka donose R. Grgec i seljak iz Rokovaca Marijan Božić svoja sjećanja na tog plemenitog čovjeka.

Povijesni put hrvatske države i njene državnosti opisao je Stjepan Krčmar, a o Hrvatskoj kao kuli kršćanstva piše Nikola Bičanić. Nekoliko stranica posvećeno je i djeci naših »gastarbajtera«, koja se nalaze u njemačkim školama.

Tri velika imena hrvatskog kulturnog i političkog života prošlog stoljeća, Ljudevit Gaj, Dimitrije Demetar i Petar Preradović, u povodu njihove 100. obljetnice smrti, prikazao nam je Stanko Tenšek.

Na slijedećim stranicama *Danice* susrećemo imena velikih Hrvata, kao npr. nobelovca Lavoslava Ružičke, Stjepana Radića, Ivana Gundulića i dr. Josipa Andrića. Nije mimo iđen ni glavni grad Hrvatske Zagreb i njegova slavna prošlost.

Na rad međunarodnog Marijanskog i Mariološkog kongresa u Hrvatskoj osvrće se A. Rebić.

Danica ostaje vjerna i hrvatskom selu ne samo kao informator o najvažnijim kulturnim, vjerskim i crkvenim zbivanjima u nas i u svijetu, već daje savjete o najvažnijim poljoprivrednim radovima.

Sve to, a posebno kratki, vrlo sažeti ali jasni i zanimljivi članci i mnoštvo pjesama naših pjesnika čini *Danicu* za 1972. godinu vrijednim kalendarom koji bi morao postati drag prijatelj i još draži gost naših hrvatskih obitelji.

Juraj Kolarić

PAUL CLAUDEL, Navještenje, prevo Janko Marinković, izdalo Hrv. književno društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb 1971.

U opusu Paula Claudela (1868—1955), velikog obnovitelja francuske drame i stiha, drama »Navještenje« (*L'Annonce faite à Marie*) zauzima najznačajnije mjesto. U povijesni okvir za Francusku vrlo teškog razdoblja Ivane Arške Claudel je ugradio zanimljivu dramsku radnju koja je puna srednjovjekovne životne stvarnosti i poezije, kršćanske simbolike i mistike.

U predigri upoznajemo djevojku Violaine Vercors i graditelja katedrale Pierrea de Craona koji još uvijek voli Violainu, ali se s njom nastaje priznavši da je udaren gubom jer ju je jednom dotaknuo s požudom. Ona ga na rastanku iz sudati poljubi, pa i sama oboli od gube. Kroz 4 čina proživljavamo zatim duboku dramu obitelji Vercors. Otac Anne, osiguravši svoju obitelj time što je Jacquesa Huryja odredio za zaručnika Violaini, ode — na poticaj milosti — kao hodočasnik u Jeruzalem. Majka Elisabeth trpi zbog muževa odlaska, a još više zbog toga što mlada kćerka Mara nastoji preoteti Jacquesa, pa mu onaj Violainin poljubac gubavom Pierreu, koji je iz prikrajka promatrala, prikazuje posve drugačije. Kad i sama Violaine otkrije Jacquesu da je gubava, a neće zanijekati da je onomaćne i pripala Pierreu, Jacquesova ljubav splas-

ne, ali ne nestaje. On otprati Violainu u spilju Géyn, određenu za gubave, i ženi se Marom. No kad umre kćerka, koju su nakon sedam godina dobili, Mara u božićnoj noći potražiti Violainu, i ona joj oživi dijete čije oči tada dobiju boju Violaininih očiju. A jer Mara zna da njezin muž još uvijek voli Violainu, iz ljubomore gurne tada već slijepu sestru u duboku jamu. Otac Anne, vraćajući se iz Jeruzalema — gdje je vidio ozdravljenog Pierrea de Craona — nađazi Violainu već polumrtvu i donosi je kao »žive relikvije« koje donose mir i blagoslov. Svima otkriva tajnu da je Violaine čula i poslušala isti poziv milosti kao i on, i da je vidjela »svu veliku bol svijeta oko sebe, raskol u Crkvi i Francusku... Zato je poljubila gubavca, znajući što čini«. Violaine umire uz angelus, po čemu je Claudel i dao dramu njezin simboličan naslov.

Premda drama, uz lapidarne dijaloge, obiluje i dugim pjesničkim pasajima — pa je možda prikladnija za čitanje nego za izvođenje — ipak je puna dramske napetosti, čiji raspon omeđuju sestre Violaine i Mara. Dok je Violaine utjelovljenje ljepote i dobrote, vjere i ljubavi, svjesnog primanja žrtve za druge i velikodušnog opraštanja njihove nezahvalnosti i zlobe, Mara je divlja i neobuzdana, sebična i nezahvalna, ovozemaljska i zlobna sve do kletve, pa i zločina prema dobročiniteljici, rođenoj sestri.

U Claudelovu »Navještenju« jasno uočavamo da je njegovo obnavljanje francuske drame inspirirano srednjovjekovnim misterijima i starogrčkom dramom, a obnavljanje francuskog stiha — koje se očituje u kršnju krutih klasičnih formi i prelazu u slobodni stih — inspirirano biblijskim versetima.

Spomenimo još da je Janko Marinković s velikim uspjehom i režirom »Navještenje«, i tako ga nakon gotovo pedeset godina — 1922. to je učinio Tito Strozzi — prikazao našoj publici. Posljednju izvedbu (a bilo ih je preko 20) organiziralo je u zagrebačkom kazalištu »Komedija« 6. XII. 1971. Hrvatsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda.

I. V. Horvat